711/04

Den 10. november 2004 blev i sag nr. 63.654:

xxxxxx xxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsordning i Nordea Pension, klager over, at selskabet med virkning fra 1/1 2004 har gennemført en ændring af de gældende regler for bonustilskrivning.

Klagerens pensionsforsikring er tegnet med en garanteret ydelse. Herudover har klageren ret til andel i en ikke garanteret bonus.

Selskabet har i skrivelse dateret 30/3 2004 redegjort således for sagen:

"De foretagne ændringer har betydning for ca. 175.000 forsikringer. Ændringerne er bl.a. nødvendiggjort af det lave renteniveau og vore forringede muligheder for at opnå et tilfredsstillende afkast af vore investerede bonusreserver. Ændringerne berører hovedsageligt forsikringer, der er etableret inden den 1.7.1999, idet disse forsikringer blev etableret med en grundlagsrente, der oversteg 2 % p.a.

Til orientering vedlægger vi et faktablad, som er tilgængeligt på vores hjemmeside på internettet. Faktabladet beskriver kort, hvad kontostyrkelsesbegrebet dækker.

Inden vi informerede de berørte kunder, havde vi forelagt de 2 regulativer for Finanstilsynet. Finanstilsynet godkender ikke regulativerne, men kan skride ind, hvis man

finder, at de indeholder vilkår, der er urimelige for den enkelte kunde. Det er ikke sket.

Klageren, der selv er aktuaruddannet og arbejder inden for branchen rettede direkte henvendelse til Finanstilsynet. Efter at have fået tilsendt de 2 regulativer indsendte han den 20. januar 2004 sin klage til Finanstilsynet, som besvarede klagen den 22. januar 2004, idet man bl.a. anførte, at bonus ikke er garanteret, og at selskaberne kan ændre regulativerne, såfremt det sker i overensstemmelse med de aftaler, der er indgået med selskabernes kunder."

Klageren har over for nævnet gjort gældende, at selskabet er uberettiget til at gennemføre ændringen af bonustilskrivning. Klageren har i sin klageskrivelse dateret 16/3 2004[1a] anført:

"Der er ingen hjemmel til at introducere nye regulativer i de indgåede aftaler. Det er i den sammenhæng irrelevant om andre i 'branchen' har gjort det samme.

På denne baggrund fastholder jeg kravet om, at Nordea Liv & Pension trække direktivet om kontostyrkelse tilbage, da det savner hjemmel i de indgåede forsikringspolicer med tilhørende forsikringsbetingelser.

Der er i øvrigt næppe, som hævdet af Nordea Liv & Pension, hjemmel til at indføre de ønskede bestemmelser om kontostyrkelse i bonusregulativet."

Klageren har endvidere i skrivelse dateret 3/6 2004[3] anført:

"Efter § 8 i de almindelige forsikringsbetingelser er 'forsikringen berettiget til bonus, efter det til enhver tid gældende bonusregulativ, der anmeldes til Finanstilsynet'. Nordeas citat af bestemmelsen på side 1 i brev af 30. marts 2004 nederst er således ikke korrekt, da det i forsikringsbetingelserne specifikt er anført, at ændringer skal ske i bonusregulativet. Der er således ikke i forsikringsaftalen hjemmel til at indføre et nyt regulativ for kontostyrkelse.

Klagen til forsikringsankenævnet vedrører først og fremmest dette forhold omkring den manglende hjemmel.

For så vidt angår forelæggelsen af de to regulativer for Finanstilsynet, bemærkes, at jeg ikke har mulighed for at få indsigt i grundlaget for Finanstilsynets behandling af anmeldelsen, herunder hvorvidt Nordea loyalt har redegjort for, hvilke konsekvenser ændringen af bonusregulativet og indførelse af det nye regulativ for kontostyrkelse har for de eksisterende forsikringer.

…

Ud over krav om hjemmel i den indgåede forsikringsaftale følger det af § 21 i Lov om finansiel virksomhed, at selskabets regler for beregning og fordeling af overskud (bonus) skal føre til en rimelig fordeling mellem de enkelte kunder. Som også anført i Finanstilsynets brev har forsikringsselskaber mulighed for at ændre anmeldte bonusregulativer, også for bestående forsikringer, såfremt det er i overensstemmelse med de aftaler, som de har indgået med deres kunder. Indførelse af ændringer af bonusregulativet forudsætter således, at følgende to forhold er opfyldt:

1. Ændringerne skal være i overensstemmelse med den indgåede forsikringsaftale,

2. ændringerne skal være betryggende og rimelige overfor de enkelte forsikringstagere og andre berettigede efter forsikringsaftalerne.

Finanstilsynet har ikke ved Nordeas forelæggelse af det ændrede bonusregulativ og regulativ for kontostyrkelse foretaget en vurdering af, hvorvidt ændringerne er i overensstemmelse med de indgåede forsikringsaftaler.

Det er i øvrigt min opfattelse:

1. At klagen over den manglende hjemmel til at indføre et regulativ for kontostyrkelse ikke kun har formel karakter, idet det nye regulativ efter min opfattelse indebærer en væsentlig forringelse af forsikringstagernes retsstilling og, at Nordea ved ændringerne opnår en uberettiget berigelse, hvilket imidlertid ikke kan læses ud fra den orientering, som klageren modtog ved brev af 8. december 2003.

2. At regulativ for kontostyrkelse ikke kan rummes i det tidligere for policen gældende bonusregulativ, og derfor er søgt formuleret som et selvstændigt regulativ, der indgår som et fradrag, inden restbeløbet ifølge bonusregulativet anvendes til forhøjelse af forsikringsydelserne.

Forringelsen af forsikringstagerens retsstilling skal ses ud fra den ændring af udbetalings-profilen, der fremkommer ved, at der først igen foretages fuld bonusopskrivning, efter at hele forsikringen er omregnet til et grundlag med opgørelsesrente på ca. 1,5% mod de ved tegningen forudsatte opgørelsesrenter på 4,5 % eller 2,5 %. Den derved fremkomne udskydelse af bonusopskrivninger ændrer udbetalingsprofilen til ugunst for forsikringstageren."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 30/3 2004[2a] anført:

"Vi fastholder, at vi har været berettiget til at ændre bonusreglerne igennem indførelse af et særskilt regulativ for kontostyrkelse med den virkning, at bonus i en periode vil være 0. Anmeldelse til Finanstilsynet er sket i overensstemmelse med forsikringsvilkårenes § 8, hvilken bestemmelse samtidig er den aftalemæssige hjemmel til at foretage ændringen."

Selskabet har endvidere i skrivelse dateret 18/6 2004[4og4a] anført:

"Modellen med at skille de midlertidige kontostyrkelsesregler ud i et særskilt regulativ i stedet for at indarbejde reglerne i selve bonusregulativet, er blevet forelagt Finanstilsynet, som ikke har haft indvendinger herimod.

Klageren har ikke påvist, at selve det faktum, at der er udarbejdet et særskilt kontostyrkelsesregulativ, har forringet hans stilling sammenlignet med den situation, hvor reglerne havde været indeholdt i selve bonusregulativet, som klageren jo accepteret kan ændres.

Det er vor opfattelse, at klagerens retsstilling er nøjagtig den samme, hvad enten der er tale om 2 regulativer eller 1 regulativ, der tillige indeholder kontostyrkelsesreglerne.

…

På vor hjemmeside på internettet, som besøges af mange kunder, kan man finde det tidligere fremsendte bilag 1, et faktablad, som fortæller mere om kontostyrkelse samt en oversigt over de hyppigst forekommende spørgsmål og svarene herpå.

Da der ikke for sådanne ændringer findes formelle eller aftalemæssige regler om varsling eller lignende, kan indsigelser om formen og omfanget af vor orientering ikke anvendes som grundlag for at tilsidesætte vor indførelse af kontostyrkelsesreglerne."

Nævnet udtaler:

Nævnet har i en række tidligere kendelser afgjort, at spørgsmålet om, hvorvidt et selskab er berettiget til at foretage bonusnedsættelse svarende til, hvad selskabet i nærværende sag har gjort over for klageren, er et spørgsmål af så principiel juridisk karakter, at det bør afgøres af domstolene, jf. § 4, stk. 1, i nævnets vedtægter. Nævnet må fortsat henholde sig hertil og må derfor afstå fra at viderebehandle dette spørgsmål og dermed i det hele klagerens klage i nærværende sag over selskabets administration af hans pensionsordning.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

J. Hermann

Udskriften bekræftes

Henning Jønsson